

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง แนวทางการปฏิบัติของคณะรัฐมนตรีอันเนื่องมาจากการมีพระราชกฤษฎีกา
ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไป

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/๖๕๖๙ ลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๕๐ ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีหารือปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติของคณะรัฐมนตรี อันเนื่องมาจากการมีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไป ดังนี้

๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

มาตรา ๑๘๐ บัญญัติให้รัฐมนตรีทั้งคณะพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) ความเป็นรัฐมนตรีของนายกรัฐมนตรีสิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๘๒
- (๒) อายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงหรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร
- (๓) คณะรัฐมนตรีลาออก

มาตรา ๑๘๑ บัญญัติให้คณะรัฐมนตรีที่พ้นจากตำแหน่งต้องอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าคณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่ แต่ในกรณีที่พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๘๐ (๒) คณะรัฐมนตรีและรัฐมนตรีจะปฏิบัติหน้าที่ได้เท่าที่จำเป็นภายใต้เงื่อนไขที่กำหนด ดังต่อไปนี้

(๑) ไม่กระทำการอันเป็นการใช้อำนาจแต่งตั้งหรือโยกย้ายข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำหรือพนักงานของหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการที่รัฐถือหุ้นใหญ่ หรือให้บุคคลดังกล่าวพ้นจากการปฏิบัติหน้าที่หรือพ้นจากตำแหน่ง หรือให้ผู้อื่นมาปฏิบัติหน้าที่แทนกัน เว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการการเลือกตั้งก่อน

(๒) ไม่กระทำการอันมีผลเป็นการอนุมัติให้ใช้จ่ายงบประมาณสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น เว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการการเลือกตั้งก่อน

(๓) ไม่กระทำการอันมีผลเป็นการอนุมัติงานหรือโครงการ หรือมีผลเป็นการสร้างความผูกพันต่อคณะรัฐมนตรีชุดต่อไป

(๔) ไม่ใช้ทรัพยากรของรัฐหรือบุคลากรของรัฐเพื่อกระทำการใดซึ่งจะมีผลต่อการเลือกตั้งและไม่กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนข้อห้ามตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

๒. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้บัญญัติรับรองการดำรงตำแหน่งของคณะรัฐมนตรีชุดปัจจุบันไว้ตามมาตรา ๒๙๘ วรรคหนึ่ง ว่าให้คณะรัฐมนตรีที่บริหารราชการ

ส่งพร้อมหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๑/๑๖๖๗ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๐ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

แผ่นดินอยู่ในวันที่ประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้คงเป็นคณะรัฐมนตรีตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ และให้พ้นจากตำแหน่งทั้งคณะเมื่อคณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่ตามรัฐธรรมนูญเข้ารับหน้าที่ และ มาตรา ๒๙๘ วรรคสาม บัญญัติมิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๗๑ วรรคสอง มาตรา ๑๗๒ มาตรา ๑๗๔ และมาตรา ๑๘๒ (๔) (๗) และ (๘) มาใช้บังคับกับการดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีและ รัฐมนตรีที่บริหารราชการแผ่นดินอยู่ในวันที่ประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ โดยมีได้ห้ามนำบทบัญญัติ มาตรา ๑๘๐ และมาตรา ๑๘๑ มาใช้บังคับกับคณะรัฐมนตรีชุดปัจจุบันแต่อย่างใด

๓. ดังนั้น เมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญตามข้อ ๑ และข้อ ๒ แล้ว เห็นว่า การพ้นจากตำแหน่งของคณะรัฐมนตรีชุดปัจจุบันจะเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙๘ มิได้พ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุที่อายุสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง หรือมีการยุบสภา ผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๑๘๐ (๒) แต่อย่างใด โดยข้อกฎหมายจึงมิใช่กรณีที่คณะรัฐมนตรีชุด ปัจจุบันจะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๘๑

๔. อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๐ (๒) ที่บัญญัติให้คณะรัฐมนตรีทั้งคณะพ้นจากตำแหน่งเมื่ออายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง หรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งส่งผลให้ต้องมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการ ทั่วไปใหม่ ประกอบกับที่ได้บัญญัติให้กรณีพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๘๐ (๒) คณะรัฐมนตรี และรัฐมนตรีจะปฏิบัติหน้าที่ได้เท่าที่จำเป็น ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดนั้น จะเห็นได้ว่าบทบัญญัติ ดังกล่าวมีเจตนารมณ์ที่จะมิให้คณะรัฐมนตรีและรัฐมนตรีใช้อำนาจหน้าที่กระทำการไปในทางที่ เอื้อประโยชน์ต่อพรรคการเมืองหรือผู้สมัครรับเลือกตั้งรายใด รวมทั้งมิให้กระทำการอันมีผลเป็น การสร้างความผูกพันต่อคณะรัฐมนตรีชุดต่อไป

๕. กรณีที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการ เลือกตั้งทั่วไปมีผลใช้บังคับ ส่งผลให้ต้องมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยกำหนดวัน เลือกตั้งไว้แน่นอน ซึ่งแม้ว่าโดยหลักการคณะรัฐมนตรีพึงปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อ ประเทศก็ตาม แต่โดยธรรมเนียมปฏิบัติทางการเมือง กรณีที่มีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไปใช้บังคับก็อาจนำบทบัญญัติมาตรา ๑๘๑ มา เทียบเคียงใช้โดยอนุโลมกับคณะรัฐมนตรีชุดปัจจุบันซึ่งสมควรปฏิบัติหน้าที่ได้เท่าที่จำเป็นภายใต้ เงื่อนไขที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๘๑ นี้ นอกจากนี้ คณะรัฐมนตรีได้เคยมีมติกำหนดวิธีปฏิบัติอัน เนื่องมาจากการมีพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร ในปี ๒๕๓๘ ๒๕๓๙ ๒๕๔๓ และ ๒๕๔๙ โดยพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวได้กำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการ เลือกตั้งทั่วไปไว้ด้วย ประกอบกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและ การได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ก็ได้มีบทบัญญัติอันเป็นข้อห้ามมิให้รัฐมนตรีกระทำการ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งบางประการ

๖. สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจึงขอหารือสำนักงานคณะกรรมการ กฤษฎีกาว่า กรณีที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้ง ทั่วไป พ.ศ. ๒๕๕๐ มีผลใช้บังคับแล้ว คณะรัฐมนตรีชุดปัจจุบันจะพึงปฏิบัติหน้าที่หรือละเว้นการ

ปฏิบัติหน้าที่ในเรื่องต่าง ๆ ได้มากนักน้อยเพียงใด โดยไม่ขัดต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญหรือไม่ ชอบด้วยกฎหมายหรือมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาข้อหาหรือข้อกล่าวหาของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีข้างต้น โดยได้รับฟังคำชี้แจงของผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี) และผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง แล้ว เห็นว่า การตราพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไปเป็นการดำเนินการเพื่อให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้เป็นไปตามมาตรา ๒๙๖^๑ ของรัฐธรรมนูญโดยมิได้มีบทบัญญัติใดในรัฐธรรมนูญบัญญัติให้การตราพระราชกฤษฎีกานั้นมีผลเป็นเงื่อนไขให้คณะรัฐมนตรีต้องปฏิบัติตามมาตรา ๑๔๑ ของรัฐธรรมนูญแต่อย่างใด การพิจารณาว่าคณะรัฐมนตรีที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในปัจจุบันต้องปฏิบัติตามมาตรา ๑๔๑^๒ ของรัฐธรรมนูญหรือไม่ จึงต้องพิจารณาจากเงื่อนไขที่บัญญัติในบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้อง ซึ่งในกรณีนี้ปรากฏ

^๑ มาตรา ๒๙๖ ให้ดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญนี้ให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวัน และดำเนินการให้ได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญนี้ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวัน ทั้งนี้ นับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๙๕ มีผลใช้บังคับ

ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั่วไปครั้งแรกภายหลังวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งต้องเป็นสมาชิกพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งแต่เพียงพรรคเดียวไม่น้อยกว่าสามสิบวันนับถึงวันเลือกตั้ง ส่วนระยะเวลาตามมาตรา ๑๐๑ (๔) (ก) ให้ใช้กำหนดเป็นเวลาหนึ่งปี และระยะเวลาตามมาตรา ๑๐๑ (๔) (ค) และ (ง) ให้ใช้กำหนดเป็นสองปี

ในวาระเริ่มแรก ห้ามมิให้ผู้เคยเป็นสมาชิกวุฒิสภาซึ่งได้รับเลือกตั้งเป็นครั้งแรกตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกวุฒิสภาซึ่งจะมีการได้มาเป็นครั้งแรกตามรัฐธรรมนูญนี้ และมีให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๑๕ (๙) และมาตรา ๑๑๖ วรรคสอง มาใช้บังคับกับผู้เคยเป็นสมาชิกวุฒิสภาซึ่งได้รับเลือกตั้งครั้งสุดท้ายหลังสุดตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

^๒ มาตรา ๑๔๑ คณะรัฐมนตรีที่พ้นจากตำแหน่ง ต้องอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าคณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่ แต่ในกรณีพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๔๐ (๒) คณะรัฐมนตรีและรัฐมนตรีจะปฏิบัติหน้าที่ได้เท่าที่จำเป็น ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนด ดังต่อไปนี้

(๑) ไม่กระทำการอันเป็นการใช้อำนาจแต่งตั้งหรือโยกย้ายข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ หรือพนักงานของหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการที่รัฐถือหุ้นใหญ่ หรือให้บุคคลดังกล่าวพ้นจากการปฏิบัติหน้าที่หรือพ้นจากตำแหน่ง หรือให้ผู้อื่นมาปฏิบัติหน้าที่แทน เว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการการเลือกตั้งก่อน

(๒) ไม่กระทำการอันมีผลเป็นการอนุมัติให้ใช้จ่ายงบประมาณสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น เว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการการเลือกตั้งก่อน

(๓) ไม่กระทำการอันมีผลเป็นการอนุมัติงานหรือโครงการ หรือมีผลเป็นการสร้างความผูกพันต่อคณะรัฐมนตรีชุดต่อไป

(๔) ไม่ใช้ทรัพยากรของรัฐหรือบุคลากรของรัฐเพื่อกระทำการใดซึ่งจะมีผลต่อการเลือกตั้ง และไม่กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนข้อห้ามตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ว่า มาตรา ๒๙๘^๓ ของรัฐธรรมนูญ ได้บัญญัติให้คณะรัฐมนตรีที่บริหารราชการแผ่นดินอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญ คงเป็นคณะรัฐมนตรีตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ และพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะเมื่อคณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่ตามรัฐธรรมนูญนี้เข้ารับหน้าที่ และโดยที่วรรคสามของมาตรา ๒๙๘^๔ ของรัฐธรรมนูญ ได้บัญญัติยกเว้นมิให้นำบทบัญญัติบางมาตราของรัฐธรรมนูญมาใช้บังคับ แต่มิได้ยกเว้นมิให้นำมาตรา ๑๘๐ และมาตรา ๑๘๑ ของรัฐธรรมนูญมาใช้บังคับ ดังนั้น ถ้าหากคณะรัฐมนตรีที่ดำรงตำแหน่งในปัจจุบันพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๘๐^๕ แล้ว ก็จะต้องนำมาตรา ๑๘๑^๖ ของรัฐธรรมนูญ มาใช้บังคับกับคณะรัฐมนตรีนั้นด้วย

อย่างไรก็ตาม โดยที่มาตรา ๑๘๐^๗ ของรัฐธรรมนูญ เป็นการบัญญัติเหตุแห่งการพ้นจากตำแหน่งของรัฐมนตรีทั้งคณะ และมาตรา ๑๘๑^๘ ได้บัญญัติหลักเกณฑ์การปฏิบัติของคณะรัฐมนตรีที่พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๘๐ ว่าให้คงอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไป จนกว่าคณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่โดยในกรณีที่มีการพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวเป็นเพราะอายุสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงหรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร คณะรัฐมนตรีจะต้องปฏิบัติหน้าที่ภายใต้เงื่อนไขที่มาตรา ๑๘๑ นี้บัญญัติไว้ ดังนั้น บทบัญญัติมาตรา ๑๘๐^๙ และมาตรา ๑๘๑^{๑๐} ของรัฐธรรมนูญ จึงจะนำมาใช้บังคับเมื่อคณะรัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุตามที่กำหนดไว้และอยู่ในระหว่างปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนเท่านั้น ส่วนคณะรัฐมนตรีที่ดำรงตำแหน่ง

^๓ มาตรา ๒๙๘ ให้คณะรัฐมนตรีที่บริหารราชการแผ่นดินอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ คงเป็นคณะรัฐมนตรีตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ และให้พ้นจากตำแหน่งทั้งคณะเมื่อคณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่ตามรัฐธรรมนูญนี้เข้ารับหน้าที่

ให้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ พ้นจากตำแหน่งทั้งคณะพร้อมกับคณะรัฐมนตรีที่บริหารราชการแผ่นดินอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ด้วย

มิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๗๑ วรรคสอง มาตรา ๑๗๒ มาตรา ๑๗๔ และมาตรา ๑๘๒ (๕) (๗) และ (๘) มาใช้บังคับกับการดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีที่บริหารราชการแผ่นดินอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้

^๔ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๓, ข้างต้น

^๕ มาตรา ๑๘๐ รัฐมนตรีทั้งคณะพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ความเป็นรัฐมนตรีของนายกรัฐมนตรีสิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๘๒

(๒) อายุสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงหรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร

(๓) คณะรัฐมนตรีลาออก

ในกรณีที่ความเป็นรัฐมนตรีของนายกรัฐมนตรีสิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๘๒ (๑) (๒) (๓)

(๔) (๕) (๗) หรือ (๘) ให้ดำเนินการตามมาตรา ๑๗๒ และมาตรา ๑๗๓ โดยอนุโลม

^๖ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น

^๗ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๕, ข้างต้น

^๘ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น

^๙ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๕, ข้างต้น

^{๑๐} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น

อยู่ในปัจจุบันนั้น มาตรา ๒๙๘^{๑๑} วรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญ ได้บัญญัติให้คณะรัฐมนตรีนี้ยังคงเป็นคณะรัฐมนตรีตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญต่อไป และจะพ้นจากตำแหน่งต่อเมื่อคณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่เข้ารับหน้าที่ ด้วยเหตุนี้ คณะรัฐมนตรีที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในปัจจุบัน จึงเป็นคณะรัฐมนตรีตามผลของมาตรา ๒๙๘ ของรัฐธรรมนูญ และยังมีได้พ้นจากตำแหน่งคณะรัฐมนตรีที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในปัจจุบันนอกจากจะไม่อยู่ในบังคับที่จะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขในการใช้อำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๑๘๑ ของรัฐธรรมนูญแล้ว ยังต้องมีหน้าที่ที่จะต้องบริหารราชการแผ่นดินต่อไป ส่วนการที่คณะรัฐมนตรีจะวางหลักเกณฑ์การปฏิบัติสำหรับคณะรัฐมนตรีเพื่อป้องกันมิให้เกิดความไม่เป็นกลางหรือเป็นการขัดต่อมาตรา ๕๗^{๑๒} แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ อย่างไร ย่อมเป็นดุลพินิจของคณะรัฐมนตรีที่จะกระทำได้

(ลงชื่อ) พรทิพย์ จาละ

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ตุลาคม ๒๕๕๐

^{๑๑} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๓, ข้างต้น

^{๑๒} มาตรา ๕๗ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมายกระทำการใด ๆ เพื่อเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมือง

การใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมายตามวรรคหนึ่ง มิให้หมายความรวมถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามปกติที่พึงต้องปฏิบัติในตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น หรือการแนะนำหรือช่วยเหลือในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งของผู้สมัครหรือพรรคการเมือง โดยมีได้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่แม้ว่าการกระทำจะเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด

ในกรณีมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่ามีการฝ่าฝืนบทบัญญัติตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยุติหรือระงับการกระทำใดที่เห็นว่า อาจเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด ในการนี้ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น สั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีพฤติการณ์อันอาจเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใดพ้นจากหน้าที่เป็นการชั่วคราว หรือสั่งให้ประจำกระทรวง ทบวง กรม ศาลากลางจังหวัด หรือที่ว่าการอำเภอ ในเขตเลือกตั้งหรือนอกเขตเลือกตั้ง หรือห้ามเข้าเขตเลือกตั้งใดเขตเลือกตั้งหนึ่งได้